

شیوه نامه ی اجرایی کتابدار بالینی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مقدمه:

راه اندازی کتابخانه‌های پزشکی و بیمارستانی به منظور ذخیره و دستیابی به منابع اطلاعاتی و تحقیقات پزشکی، نیاز به وجود کتابداران پزشکی و آشنا به مسایل بالینی را مطرح می‌کند. این مفهوم در سال ۱۹۷۱ با ارایه تعریف جدیدی از کتابداری پزشکی به عنوان یکی از اعضای تیم درمان، «کتابدار بالینی» نامیده شد. کتابداران بالینی در تیم های درمان به عنوان رابط بین منابع پزشکی و نیاز اطلاعاتی پزشکان ایفای نقش می‌کنند و با حضور در کنفرانس‌ها و بحث‌ها، گزارش‌های صبحگاهی و حضور بر بالین بیمار، نیازهای اطلاعاتی را از تیم درمان دریافت و اقدام به جستجو می‌نمایند. از آنجا که تیم درمان با مشکلاتی همچون کمبود زمان و تنوع منابع برای بازیابی اطلاعات پزشکی مواجه هستند. حضور کتابدار بالینی می‌تواند نقش مهمی در تأمین نیازهای اطلاعاتی پزشکان و در نتیجه، ارتقای کیفیت خدمات درمانی داشته باشد. در واقع حضور کتابدار بالینی در تیم درمان، به عنوان مداخله در درمان نیست، بلکه با فراهم آوری به موقع اطلاعات پزشکی مبتنی بر شواهد تیم درمان را یاری می‌رساند. دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در نظر دارد، با اجرای مفاد این شیوه نامه برنامه‌ی کتابدار بالینی را در سطح مراکز آموزشی- درمانی و با همکاری گروه های بالینی در ۲ فرایند ژورنال کلاب و گراندراوند اجرا نماید.

ماده ۱) تعاریف

۱- تعریف کتابدار بالینی: Clinical Librarian

کتابدار بالینی یا کتابدار بیمارستانی کتابداری است که با حضور در بخش های بیمارستان به طور مستقیم نیازهای اطلاعاتی پزشکان را دریافت نموده و از طریق انجام جستجوی دقیق، اطلاعات مناسب را در اسرع وقت در اختیار ایشان قرار می‌دهد.

2- ژورنال کلاب: Journal Clubs

ژورنال کلاب جلسه آموزشی است که با حضور اساتید و دانشجویان برگزار می‌گردد و در طی آن به بررسی و نقد محتوا و روش‌شناسی یک یا چند مقاله از مجلات معتبر پرداخته می‌شود.

3- راند: Round

حضور تیمی از اعضای تیم درمان که با هدف آموزش، اخذ شرح حال، آشنایی با علائم بیماری‌ها، تمرین معاینات فیزیکی، مشاهده‌ی نشانه‌های بیماری، تفسیر اطلاعات بالینی، استدلال تشخیصی و برنامه ریزی درمانی بر بالین بیمار راند گفته می‌شود.

4-گراند راند: Grand Round

شکل ویژه‌ای از راند در بخش‌های آموزشی است که در طی آن اساتید، دستیاران، گروه‌ها و بخش‌های مرتبط به بررسی وضعیت بیماران چالش برانگیز، نادر و استدلال بالینی در مورد آنان می‌پردازند.

ماده ۲) چشم انداز و اهداف

۱- چشم انداز:

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه برنامه‌ی کتابدار بالینی را به منظور ارتقا و کمک به توسعه‌ی کمی و کیفی آموزش-های بالینی در سطح مراکز آموزشی درمانی، اجرا خواهد نمود و به عنوان قطب کتابدار بالینی در کشور شناخته خواهد شد.

۲- اهداف:

- ۱- دستیابی تیم درمان به منابع روزآمد و مبتنی بر شواهد
- ۲- رفع نیاز های اطلاعاتی تیم درمان
- ۳- بهبود رفتار اطلاع یابی تیم درمان
- ۴- آموزش استفاده از پایگاه های اطلاعاتی تخصصی با تاکید بر پایگاه های اطلاعات بالینی

ماده ی ۳) شرح وظایف کتابدار بالینی

- ۱- مصاحبه‌ی حضوری با اعضای تیم درمان جهت تشخیص موضوع
- ۲- استخراج کلید واژه‌ها به همراه اعضای تیم درمان

۳- جست و جو در پایگاه‌های اطلاعاتی به همراه اعضای تیم درمان

۴- بازیابی و ارائه بهترین نتایج اطلاعاتی (مقالات، کتب، راهنما ها و.....)

۵- حضور در راندهای بخش به همراه تیم درمانی

۶- حضور در گردهمایی ها و کنفرانس های تخصصی بالینی

۷- آموزش پایگاه های اطلاعاتی

۸- همکاری در تهیه گایدلاین ها یا راهکارهای طبابت بالینی

ماده ی ۴) فرآیند های اجرایی

قبل از اجرای برنامه ی کتابدار بالینی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه شامل ۲ فرایند ژورنال کلاب و گراند راند می باشد.

برنامه ی ژورنال کلاب Journal Clubs

۱- برنامه ۱ تا ۳ ماهه ی ژورنال کلاب ها قبل از اجرا توسط مدیران گروه های آموزشی تنظیم و به کتابدار بالینی مرکز اعلام می گردد.

۲- مسئولین ژورنال کلاب‌ها، توسط مدیران گروه های آموزشی انتخاب و معرفی می گردد.

۳- ارتباط بین ارائه دهنده و کتابدار بالینی به عهده ی مسئولین ژورنال کلاب ها می باشد.

۴- هماهنگی های لازم جهت مصاحبه ی حضوری توسط کتابدار بالینی و ارائه دهنده صورت می گیرد.

۵- کتابدار بالینی به همراه ارائه دهنده، به جستجو و بازیابی بهترین مقالات در پایگاه های اطلاعاتی می پردازند.

۶- مدیران گروه های آموزشی، تسهیلات لازم جهت حضور کتابدار بالینی در روز برگزاری ژورنال کلاب را فراهم می نمایند.

۷- فرایند جستجو و بازیابی توسط ارائه دهنده و کتابدار بالینی پس از اجرای هر ژورنال کلاب ارزشیابی می گردد، سپس نقاط قوت و قابل اصلاح فرایند اجرای کتابدار بالینی در برنامه ژورنال کلاب شناسایی شده و در برنامه ژورنال کلاب بعدی اعمال می گردد.

۸- در پایان هر نیمسال علاوه بر جمع بندی ارزشیابی ژورنال کلابها از عوامل مرتبط شامل مدیران گروههای آموزشی، دستیاران و..... ارزشیابی پایانی انجام و به شکل دوره‌ای در برنامه ریزی ژورنال کلابهای نیمسال بعدی اعمال می شود.

برنامه‌ی گراند راند Grand Round

۱- برنامه‌ی ۱ تا ۳ ماهه‌ی گراند راندها قبل از اجرا توسط مدیران گروه‌های آموزشی تنظیم و به کتابدار بالینی مرکز اعلام می گردد.

۲- مسئول گراند راند، توسط مدیران گروه‌های آموزشی انتخاب و معرفی می گردد.

۳- مسئول گراند راند، case ها و سوالات بالینی مرتبط با بیمار را حداقل ۲ روز قبل از گراند راند به منظور مصاحبه حضوری و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی در اختیار کتابدار بالینی قرار می دهد.

۴- کتابدار بالینی به همراه دستیار، به جستجو و بازیابی بهترین مقالات در پایگاه‌های اطلاعاتی می پردازند.

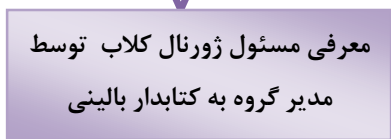
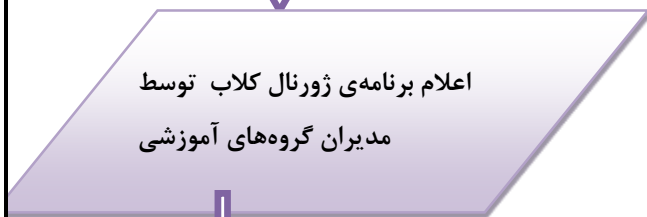
۵- دستیار و کتابدار بالینی، بهترین شواهد بالینی را ارائه می نمایند.

۶- مدیران گروه‌های آموزشی، تسهیلات لازم جهت حضور کتابدار بالینی در روز برگزاری گراند راند را فراهم می نمایند.

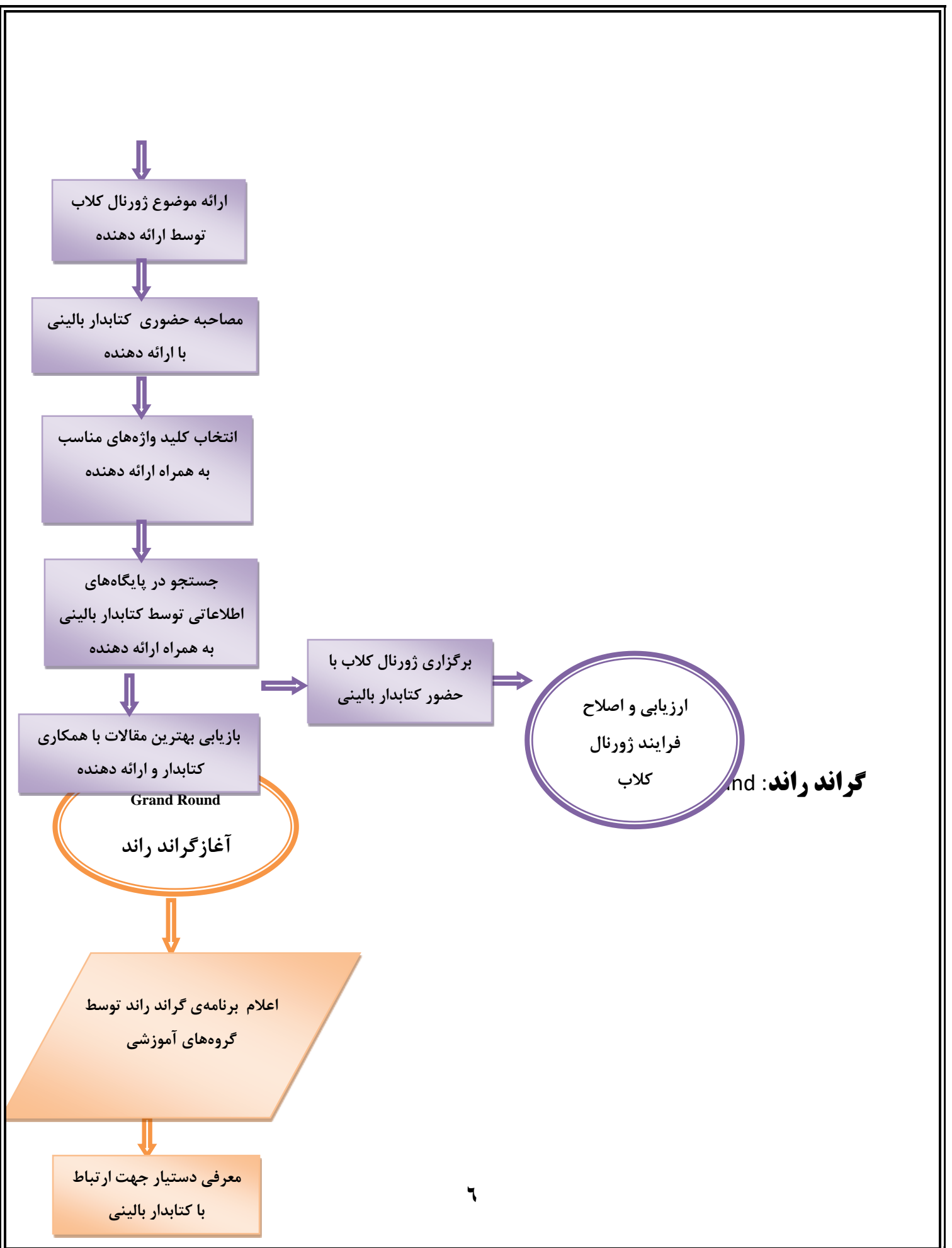
۷- فرایند جستجو و بازیابی توسط ارائه دهنده و کتابدار بالینی پس از اجرای هر گراند راند ارزشیابی می گردد، سپس نقاط قوت و قابل اصلاح فرایند اجرای کتابدار بالینی در برنامه گراند راند شناسایی شده و در برنامه گراند راند بعدی اعمال می گردد.

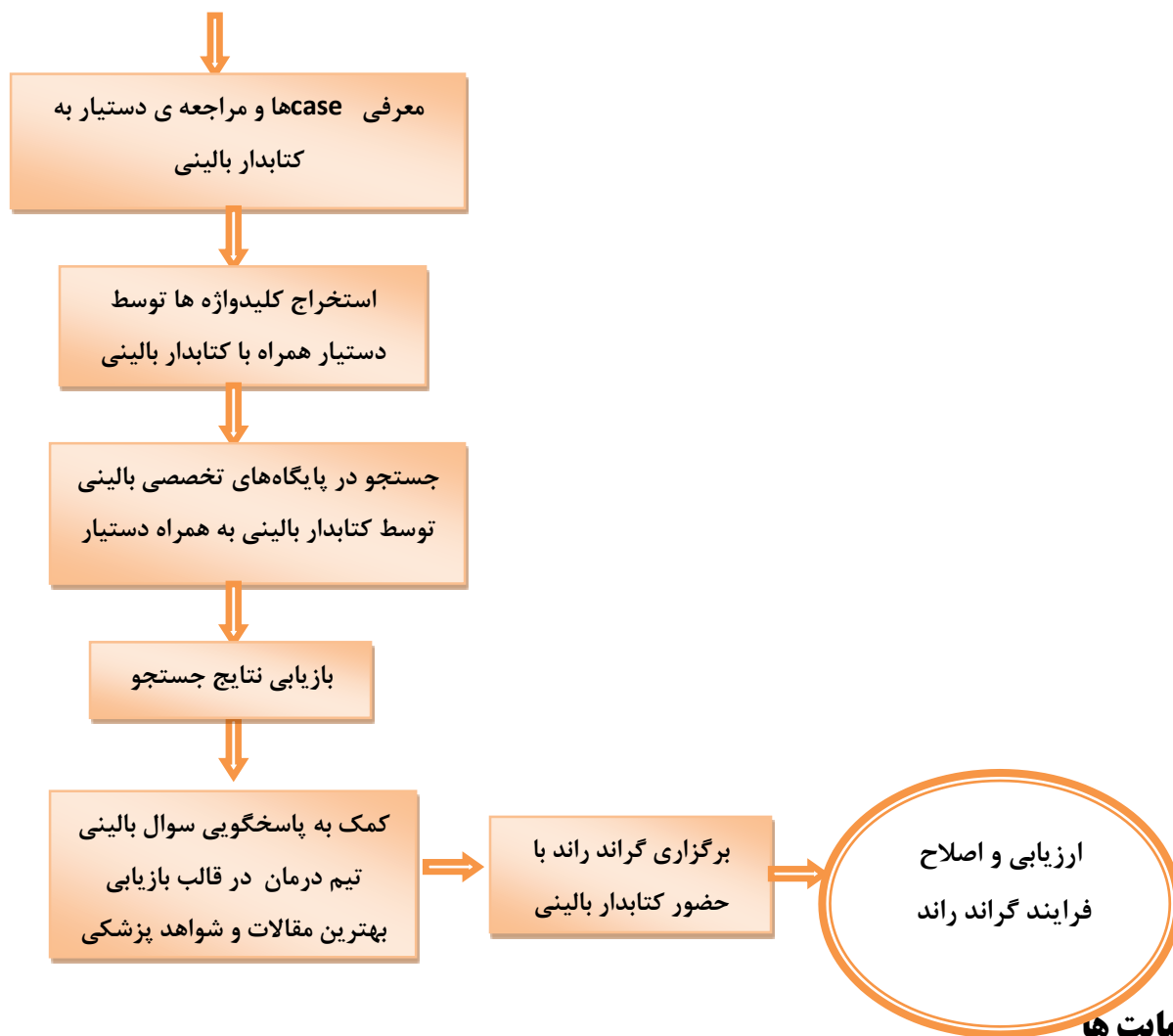
۸- در پایان هر نیمسال علاوه بر جمع بندی ارزشیابی گراند راند عوامل مرتبط شامل مدیران گروه‌های آموزشی، دستیاران و..... ارزشیابی پایانی انجام و به شکل دوره‌ای در برنامه ریزی گراند راندهای نیمسال بعدی اعمال می شود.

ماده ی (۵) فلوجارت برنامه ی کتابدار بالینی

ژورنال کلاب: Journal Clubs

ماده ۶) حمایت ها

مسئولین و مدیران ارشد می توانند برای اجرایی شدن کتابدار بالینی امکاناتی از جمله فضای مناسب جهت مصاحبه حضوری کتابدار بالینی با کاربر(دستیار/ ارائه دهنده)، کامپیوتر و دسترسی به اینترنت با پهنای باند بالا جهت جستجو و بازیابی مطالب بالینی(گراند راند و ژورنال کلاب)را فراهم نمایند.

